Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum, "küplere binmek" **deyimiyle uyuşmamaktadır?**

A) Otobüs bir saat gecikince Lâle'yle ben sinirden kudurduk.

B) Yapılan hatadan dolayı patron ateş püskürüyordu.

C) Haber aldığı gün âdeta deliye dönmüş, ağzı kulaklarına varmıştı.

D) Dedem köstekli saatini kaybettiği için ağabeyime kızıp duruyor.

E) Öfkeye kapılan yolcuları yatıştırmak bize düştü.

2. Bugün, yazmanın bir meseleyle ilişkili bulunduğunu söyleyebiliyorum. Ama ben, kendi geçmişime dönüp baktığımda olayın hiç de bu görüşümü doğrulamadığını (I) (fikrimi tasdik etmediğini) aynı zamanda tespit ediyorum. Ben, başka vesilelerle anlatmış olduğum gibi (II) (dile getirdiğim üzere) bir meselem olduğu ve o meseleyi başkalarına aktarmadan duramadığım için (III) (iletmekten alıkoyamadığımdan) yazı yazmaya başlamış değilim. Ben sadece bir arkadaşımın yazma hevesini sürdürmesini (IV) (kâğıda kaleme sarılmasını) sağlamak üzere ve onun hatırı için yazmaya başladım. Kaderin cilvesidir (V) (İlginç bir tesadüftür) ki o arkadaşım kısa bir süre içinde birkaç güzel öykü yazdıktan sonra yazmayı bıraktı. Bense devam ettim.

Bu parçada numaralanmış ifadelerden hangisinin yerine ayraç içindeki söz getirilemez?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Kitabın "Hânende Sesleri" bölümünde bir paragraf "Bâzan hânende sesleri" sözleriyle başlarken hemen arkasındaki paragraf "Hânende sesleri bâzan" olarak anlatıma giriyor. Bu tercih tam 37 paragraf boyunca görülmektedir. Birbirinin tersi olan bu ifade grupları ile özel bir ritim yaratılırken bu durum, bölümün içeriğiyle de uyum sağlamaktadır. Hitabet ustaları, buna "bereket" anlamına gelen "copia" demişlerdir. Hitabet sanatını yazı sanatına dönüştürdüklerinde bile farkında olmadan bereketli söz söylemeyi özendirmeye devam etmişlerdir.

Bu parçada geçen "bereketli söz söyleme" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bir kelimenin aynı metinde farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılması

B) Anlatılmak istenenle anlatma şeklinin uyuşması

C) Anlatımda kelime kadrosunun zengin tutulması

D) Bir söz öbeğinin küçük değişikliklerle yinelenmesi

E) Yeni imgelerle anlatımın pekiştirilmesi

4. Kimi insan vardır ki sabahtan akşama kadar oturur ve düşünür. Onun bir fikir hazinesi vardır yani düşünce yönünden - - - -, kimi insan da sabahtan akşama kadar ayaküstü çalışır fakat yaptığı iş dört tuğlayı üst üste koymaktan ibaret olabilir. Evvelki insan tembel görünür velâkin çalışkan olabilir, diğer insan çalışkan görünür velâkin yaptığı iş belki de - - - -.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

A) varlıklıdır– sudandır

B) güçlüdür – sınırsızdır

C) görgülüdür – keyfîdir

D) tutarlıdır – faydasızdır

E) zengindir– detaylıdır

5. "Bulmak" **sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "hatırlamak" **anlamında kullanılmıştır?**

A) Eski günlerden konuşurken saat de akşamı bulmuştu.

B) Alışverişe gittiğimizde alınacakların çoğunu o bulur.

C) Kaybettiğim gözlüğümü başımın üzerinde bulmayayım mı!

D) 1790 yılında Fransız Comte Mede de Sivrac tarafından bulunan direksiyonsuz ve pedalsız "celerifere", bisikletin öncüsüdür.

E) Yıllarca girip çıktığım apartmanın ismini bir türlü bulamadım.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

6. (I) Çocuğu sürekli dikkatin çekirdeğiyle beslemek ona iyilik etmek anlamına gelmiyor. (II) Daimî olarak bu şekilde büyütülen çocuklar ileride, ilgi odağı olmadıkları durumlarda birtakım zorluklar yaşayabilirler. (III) Aksine, çocuğun hayal dünyası, yetişkinlerden uzak ve yalnız kalarak gelişir. (IV) "Aşırı" anne babalıktan, çocuğun boş zamanını tıka basa doldurmaktan kaçınmak lazım. (V) Anlayacağınız, gerektiğinde çocuğun yanında olmak ama bazen de ona gölge etmemek gerekir.

Bu parçadaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir söz kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7.
- Torbaları bir sandalyenin üzerine koymuş.
- Dedem, babamı 11 yaşındayken bir terzinin yanına koymuş.
- En çok gidişin koydu bana.
- Üzerine bir tutam da kekik koyabilir misin?

Aşağıdakilerden hangisi "koymak" **sözcüğünün bu cümlelerde kazandığı anlamlardan biri değildir?**

A) Bir şeyi bir yere bırakmak
B) Terk etmek
C) Katmak, eklemek
D) Birine iş sağlamak
E) Etkilemek, dokunmak

8. (I) "Bizim Köy" adlı eserin birçok yönden edebiyattan ziyade antropolojinin sınırlarında gezindiği söylenebilir. (II) Mahmut Makal öğretmenlik için gittiği bu köyde uzun süre kalarak köylüleri içeriden gözlemleme fırsatı bulmuştur. (III) Ancak yazarın bu köyde kendini kabul ettirmesi kolay olmamıştır. (IV) Köylüler yazarı bir türlü tam olarak benimsemeyip ona daima şüpheyle yaklaşmışlardır. (V) Yazar kendisini köylüler arasında bir "karaçalı" gibi hissetmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "tutunmak" **anlamına gelen bir söz kullanılmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Teknoloji kullanımı hayatımızı büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Ancak - - - - teknoloji kullanımı bağımlılık olarak kabul edilmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) bilinçsiz B) aralıksız
C) ölçüsüz D) kontrolsüz
E) yerli yersiz

10.
- Ocağa yaklaşıp çalı çırpı yığınını tutuşturdular.
- Akla hayale gelmeyen konuları hikâye etmesiyle bilinir.
- Kapıyı açar açmaz konuklarını yumuşak bir bakışla karşıladı.
- Yarın akşam İzmir'e uçacağını bildirmiş.

Bu cümlelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

A) Duyu aktarması
B) Benzetme
C) Deyim
D) İkileme
E) Ad aktarması

11. Şiirin hiçbir anlamı olmaması değil, şiirin bu anlamı bağırmaması gerekir. Anlamın şiirde öyle pek önemli şeylerden olmadığını galiba Haşim söylemiştir. Sonradan Ataç bunu yaygın hâle getirdi. Ama Haşim bunu daha çok Yahya Kemal'in şiirini güç bir duruma sokmak için yapıyordu.

Bu parçadaki "anlamı bağırmamak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dururluk B) Doğallık C) Kalıcılık
D) Kapalılık E) Özlülük

